Begrepp och definitioner i AKU

2026-10-01

Innehåll

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) 3

1 Befolkningen 4

1.1 Arbetskraften 4

1.1.1 Sysselsatta 4

1.1.2 Arbetslösa 5

1.2 Ej i arbetskraften 5

1.2.1 Latent arbetssökande 5

2 Övriga definitioner 5

2.1 Relativa mått 5

2.1.1 Arbetskraftsdeltagande 5

2.1.2 Sysselsättningsgrad 5

2.1.3 Arbetslöshetstal 6

2.2 Befolkningen ej i arbete 6

2.3 NEET 6

Arbetskraftsundersökningarna (AKU)

Arbetskraftsundersökningarna (AKU) är en urvalsundersökning som utförs varje månad. Statistiken avser att beskriva aktuella arbetsmarknadsförhållanden för personer som bor i privata hushåll[1] och tillhör åldersgruppen 15–74 år samt ge information om utvecklingen på arbetsmarknaden. AKU använder en hierarkisk klassificeringsmetod, där sysselsatt prioriteras före arbetslös och därefter personer ej i arbetskraften. Undersökningen följer de riktlinjer och rekommendationer som fastställts av den Internationella arbetsorganisationen (ILO) samt regleringar och förordningar från Europeiska unionen (EU).

För mer information om aktuella och tidigare förändringar i AKU, se *Bilaga 1 Historik, kronologisk ordning* i AKU:s kvalitetsrapporter.

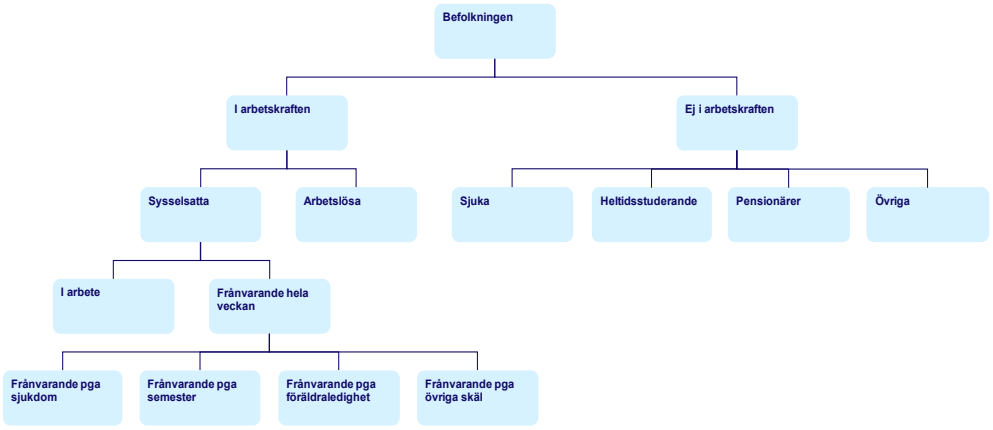

[1] *Personer som bor på institutionsboenden, såsom äldreboenden, servicehus och gruppbostäder, ingår inte i AKU:s målpopulation. Detsamma gäller fängelseinterner, värnpliktiga och kontraktsanställda soldater.*

1 Befolkningen

AKU:s målpopulation delas in i personer som ingår i arbetskraften respektive ej i arbetskraften. Dessa två kategorier delas i sin tur in i bland annat de underkategorier som beskrivs nedan.

1.1 Arbetskraften

Arbetskraften består av sysselsatta och arbetslösa.

1.1.1 Sysselsatta

Sysselsatta omfattar följande:

Sysselsatta *i arbete*: Personer som under en viss vecka (referensveckan) utförde något arbete (minst en timme), antingen som avlönade arbetstagare, som egna företagare (inklusive fria yrkesutövare) eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande en familjemedlem.

Sysselsatta, frånvarande: Som sysselsatta kategoriseras även personer som inte utförde något arbete enligt ovan, men som hade anställning, arbete som egen företagare (inklusive fria yrkesutövare) eller medhjälpande familjemedlem, och var *tillfälligt frånvarande under hela referensveckan*. Frånvaron räknas oavsett om den varit betald eller inte. Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet, (t.ex. för studier eller vård av barn), arbetskonflikt eller ledighet av annan anledning. Sedan 2021 följer AKU förordningen (2019/1700) som innebär att en del personer med frånvaro som överstiger tre månader klassificeras som ej sysselsatta. I denna grupp ingår exempelvis föräldralediga mer än tre månader som inte är berättigade för föräldrapenning, säsongsarbetare som inte utför arbete under lågsäsong samt personer som är tjänstlediga utan lön p.g.a. studier.

Som sysselsatta kategoriseras även personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska program där arbete utförs. Där ingår bland annat offentligt skyddat arbete, Samhall, start av näringsverksamhet samt anställning med lönebidrag eller anställningsstöd.

1.1.1.1 Fast anställda

Fast anställda omfattar personer med tillsvidareanställning.

1.1.1.2 Tidsbegränsat anställda

Tidsbegränsat anställda omfattar personer med tim- eller behovsanställning, vikariat, objekts/projektanställning, feriearbete, särskild visstidsanställning (SÄVA) samt övriga former av tidsbegränsade anställningar.

1.1.1.3 Undersysselsatta

Undersysselsatta omfattar personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de skulle vilja göra och som hade kunnat börja arbeta mer under referensveckan eller inom 14 dagar från referensveckans slut.

1.1.2 Arbetslösa

Personer som var utan arbete under referensveckan men som sökt arbete under de senaste fyra veckorna (referensveckan och tre veckor bakåt) och kunde arbeta referensveckan eller börja inom 14 dagar från referensveckans slut. Arbetslösa omfattar även personer som har fått ett arbete som börjar inom tre månader, förutsatt att de skulle ha kunnat arbeta referensveckan eller börja inom 14 dagar från referensveckans slut.

1.2 Ej i arbetskraften

Personer som inte ingår i arbetskraften är exempelvis heltidsstuderande och pensionärer som *inte söker arbete och/eller inte är tillgängliga för arbete*, personer som inte kan arbeta på grund av långvariga hälsoproblem och övriga ej i arbetskraften. I kategorin övriga ingår bland annat personer som tar hand om egna barn eller sköter hemmet samt personer som ser sig själva som arbetande eller arbetssökande men inte uppfyller villkoren för att kategoriseras som sysselsatt eller arbetslös.

1.2.1 Latent arbetssökande

En delgrupp av de personer som ej ingår i arbetskraften utgörs av de latent arbetssökande. Det är personer som velat och kunnat ta arbete under referensveckan men inte aktivt sökt arbete.

2 Övriga definitioner

2.1 Relativa mått

De relativa måtten avser andelsmått som uttrycks i procent.

2.1.1 Arbetskraftsdeltagande

Relativa arbetskraftstalet: Andelen personer i arbetskraften av antalet personer i befolkningen.

2.1.2 Sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgrad: Andelen sysselsatta av antalet personer i befolkningen.

2.1.3 Arbetslöshetstal

Relativa arbetslöshetstalet: Andelen arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

2.2 Befolkningen ej i arbete

Omfattar grupperna sysselsatta som har varit frånvarande från arbetet minst en hel kalendervecka, arbetslösa samt personer utanför arbetskraften. Gruppen sysselsatta som har varit frånvarande från arbetet hela kalenderveckan delas in efter orsak i undergrupperna sjuk, semester, och övrig frånvaro. Personer utanför arbetskraften delas in i undergrupperna studerande heltid, sjuk, pension och övriga orsaker.

2.3 NEET

NEET (Not in Education, Employment, or Training). Unga personer i åldern 15–24 år (redovisas även för den äldre gruppen 25–34 år) som under referensveckan inte var sysselsatta, och som inte heller deltagit i studier (under referensveckan eller de tre veckorna som föregår referensveckan). Dessa ungdomar kan vara i arbetskraften om de söker och är tillgängliga för arbete eller utanför arbetskraften om de inte är aktivt arbetssökande. Här avses såväl formella som informella studier.